

Nr. Înreg: 111/26.03.2026

Raport anual cu privire la stadiul derulării programului de ameliorare și rezultatele obținute în anul de control 2024-2025 – rasa Salers

1. Obiectivul programului de ameliorare

Programul de ameliorare al rasei Salers, constă în ameliorarea rasei și vizează menținerea caracterelor de rusticitate și caracterelor de reproducție (fertilitate, fecunditate, ușurința la fătare), concomitent cu îmbunătățirea caracteristicilor producției de carne.

În raport cu acest scop, ținând cont de mărimea populației din România și condițiile specifice exploatării animalelor în țara noastră, au fost identificate următoarele *obiective de selecție* la nivelul rasei:

1. Calități reproductive care să permită realizarea dezideratului „anul, vaca și vițelul”: fertilitate, fecunditate și longevitate;
2. Ușurința la fătare, viței viguroși;
3. Rusticitatea;
4. Îmbunătățirea potențialului de creștere;

Performanțele proprii care constituie obiectul selecției sunt:

- Greutatea corporală la vârsta de referință de 210 zile;
- Greutatea corporală la vârsta de referință de 365 zile pentru candidații la selecție.

Date cu privire la identificare animalelor de reproducție și înregistrarea genealogiei

Identificarea animalelor de reproducție de rasă pură s-a efectuat conform legislației în vigoare.

Un aspect foarte important în desfășurarea programului de ameliorare al rasei Salers, este mărimea populației, de aceea s-a urmărit pe parcurs, creșterea efectivului de animale de reproducție pe teritoriul României. Derularea programului de ameliorare a început în anul 2021, cu un număr de aproximativ 55 capete, deținute de 2 crescători din 2 județe. Până la finalul anului 2021, efectivul s-a dublat. În următorul grafic este prezentată evoluția efectivului total de animale pe parcursul anilor 2021, 2022, 2023, 2024 și 2025.

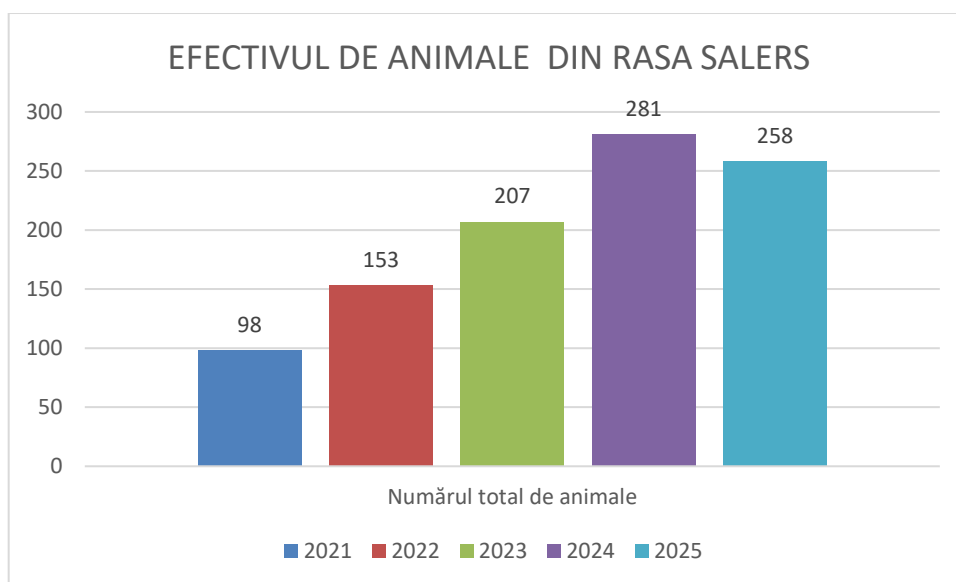

Fig. 1. Evoluția efectivului de animale din rasa Salers în intervalul 2021-2025

Structura efectivului

Structura efectivului pe categorii fiziologice și secțiuni ale registrului genealogic în funcție de dimensiunea exploatației și pe județe la începutul și sfârșitul anului de raportare este prezentată în tabelele de mai jos .

2. Structura efectivului pe categorii fiziologice și secțiuni ale R.G. in functie de dimensiunea exploatației (E) la începutul anului de control 01.10.2024

Tabelul 1

E	Nr. exploatații	Vaci alăptante			Juninci	Vitele sub 12 luni	Tauri autorizați
		Total	S.P.	S.S.	S.P.	S.P.	
101 - 250	1	98	93	5	55	13	3
51 - 100	2	24	24	0	7	5	1
Total general	3	122	117	5	62	18	4

Structura efectivului pe categorii fiziologice și secțiuni ale R.G. in functie de dimensiunea exploatației (E) la sfarsitul anului de control 30.09.2025

Tabelul 2

E	Nr. exploatații	Vaci alăptante			Juninci	Vitele sub 12 luni	Tauri autorizați
		Total	S.P.	S.S.	S.P.	S.P.	
101 - 250	1	107	96	11	39	16	3
21-50	2	27	27	0	1	7	1
Total general	3	134	123	11	40	23	4

Raportul între sexe calculat pentru animalele născute în România: 1,8/1 (F/M).

3. Structura efectivului pe categorii fiziologice și secțiuni ale R.G. pe județe la începutul anului de control 01.10.2024

Tabelul 3

Judet	Nr. exploatații	Vaci alaptante			Juninci		Vitele sub12 luni		Tauri autorizati MN
		Total	S.P.	S.S.	Total.	S.P.	Total	S.P.	
SIBIU	2	24	24	0	7	7	5	5	1
SALAJ	1	98	93	5	55	55	13	13	3
Total	3	122	117	5	62	62	18	18	4

Structura efectivului pe categorii fiziologice și secțiuni ale R.G. pe județe la sfârșitul anului de control 30.09.2025

Tabelul 4

Judet	Nr. exploatații	Vaci alaptante			Juninci		Vitele sub12 luni		Tauri autorizati MN
		Total	S.P.	S.S.	Total.	S.P.	Total	S.P.	
SALAJ	1	27	27	0	1	1	7	7	1
SIBIU	2	107	96	11	39	39	16	16	3
Total	3	134	123	11	40	40	23	23	4

Date cu privire la înregistrarea genealogiei animalelor de rasă pură

Elementele de bază pentru recunoașterea genealogiei unui animal sunt constituite de datele de montă/inseminare și fătare înregistrate de fermier, colectate, validate și operate în aplicația informatică de gestionare și prelucrare a datelor de personalul societății de ameliorare.

Înregistrarea datelor cu privire la reproducție

Preponderent, în fermele de bovine pentru carne din rasa Salers, reproducția se realizează prin montă naturală în harem. În anul 2024-2025, s-a înregistrat un număr de 4 masculi utilizați la montă, care îndeplinesc următoarele condiții:

- sunt animale de reproducție de rasă pură;
- sunt înscriși în secțiunea principală a registrului genealogic;
- au un certificat zootehnic emis în conformitate cu cerințele din Regulamentul nr. 602 din 15 aprilie 2020 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) [2017/717](#) privind modelele de certificate zootehnice pentru animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea, Anexa I, Secțiunea A.

Montele în harem s-au transmis de către crescători prin intermediul documentului de notificare înregistrare monte în harem, conform regulamentului de organizare și funcționare a Registrului Genealogic al rasei.

Fătările se înregistrează în baza documentului de notificare înregistrare viței, transmis trimestrial de către crescător, în care se consemnează următoarele date despre produs: numărul matricol, numele și rasa

vițelului, rasa părinților, data nașterii vițelului, numărul matricol al mamei, numărul matricol al tatălui, tipul mamei fecunde, tipul fătării, ușurința fătării, rangul fătării mamei și greutatea la naștere a vițelului.

În anul de control 2024-2025, s-au înregistrat 49 de fătări, conform tabelului 5.

Numărul de fătări înregistrate în anul de control 2024-2025

Tabelul 5

Luna	Număr fătări
Octombrie	2
Noiembrie	2
Decembrie	0
Ianuarie	6
Februarie	13
Martie	16
Aprilie	5
Mai	1
Iunie	1
Iulie	1
August	0
Septembrie	2
Total	49

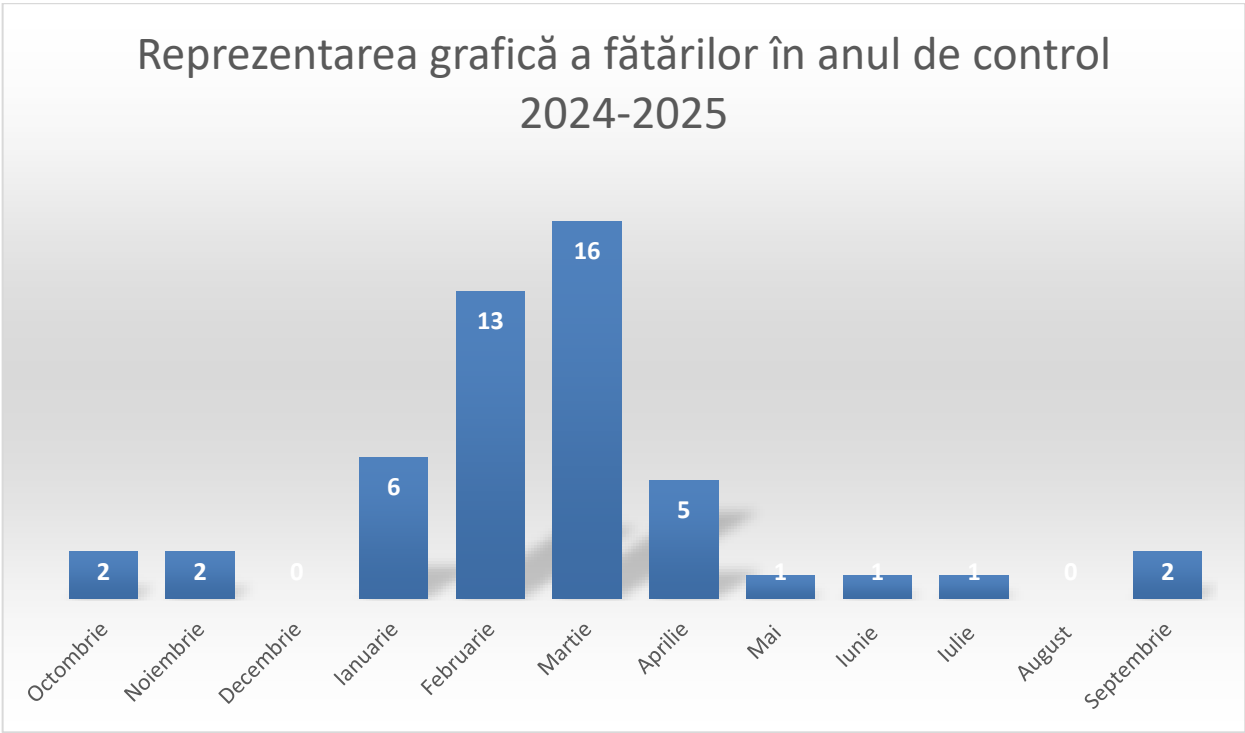

Figura 2-Reprezentarea grafică a fătărilor în anul de control 2024-2025

În anul de control 2024-2025, 76% dintre fătări au fost înregistrate primăvara devreme (lunile februarie-aprilie), iar 11% dintre fătări au avut loc în timpul verii, pe pășune. 13% dintre fătări s-au înregistrat în timpul iernii.

4. Rezultatele medii ale populației, obținute în urma testării performanțelor pentru caracterele vizate de programul de ameliorare al rasei

a. Rezultatele medii obținute în urma testării performanțelor înainte de înțărare

Pe parcursul întregului proces de înregistrare, există 5 elemente-cheie esențiale de informații care sunt incluse în înregistrările de date ale oricărui animal: numărul de identificare al animalului, data înregistrării, numărul de identificare al locației, numărul de identificare al înregistratorului (persoana înregistrată), înregistrarea ușurinței la fătare și a greutății vii a vițelului la naștere.

Observarea, măsurarea și înregistrarea acestor date sunt responsabilitatea crescătorului. Datele colectate la naștere includ: numărul de identificare al femelei; numărul de identificare al vițelului; data nașterii; greutatea la naștere; data cântăririi și ușurința fătării și vor fi realizate în primele 24 de ore de la fătare și vor fi transmise trimestrial societății de ameliorare, conform regulamentului de organizare și funcționare al societății de ameliorare.

Codurile utilizate pentru înregistrarea ușurinței fătării:

1. Fătarea ușoară fără asistență
2. Fătare ușoară cu asistență
3. Fătare dificilă (asistență de 2 sau mai multe persoane)
4. Cezariană
5. Embriotomie.

În urma înregistrării datelor, s-au calculat valorile medii, conform tabelelor 6 și 8, pentru caracterele de fertilitate și rusticitate:

- Intervalul între fătări; vârsta la prima fătare;
- Ușurința la fătare – nota la fătare și greutatea la naștere a vițelului;
- Eficacitate carieră.

5. Caractere ale rasei, valorile medii ale populației și variabilitatea

Tabelul 6

Parametru urmărit	U.M.	Nr. Inreg.	Media aritmetică	Abaterea std. a mediei aritmetice	Abaterea std. a valorii individuale (+/-)	Coef. de variabilitate	Valoare minimă	Valoare maximă
Greutate produs	kg	50	29.90	2.06	0.20	6.89	25	37
Interval dintre fătări	zile	58	413.77	45.69	0.88	11.04	302	465
Nota la fătare	pct	50	1.00	0.00	0.00	0	1	1
Eficacitate carieră	nr	65	3.47	1.31	0.14	37.74	2	6

6. Indicatori medii de performanță pentru caracterele de reproducție

în perioada 01.10.2024-30.09.2025

Numărul de animale cu fătări în perioada (N.ev), greutatea la fătare a vițelilor (GP), nota la fătare (NF), vârsta la prima fătare (VP), interval între fătări (CI)

Tabelul 7

Nr. crt.	Nume exploatație	N.ev fătări	Indicatori de reproducție			
			GP kg	NF	VP luni	CI zile
1	AGROFERM S.R.L.	2	29	1	36	
2	COMTRAC AGRO S.R.L.	27	30	1.07	33	382
3	ECOFERMA HOGHILAG S.R.L.	20	29	1	31	444
Total general		49	29	1.02	32	401

Rezultatele medii ale populației în urma testării performanțelor după înțârcare

Cântăririle post înțârcare vizează toate animalele prezente în exploatație cu o vârstă cuprinsă între 256 și 500 de zile pentru care crescătorul solicită înscrierea în secțiunea principală a registrului genealogic în scopul reținerii la reproducție, în vederea obținerii greutății corectate pentru vârsta de 365 de zile (G12L). Cântăririle sunt efectuate de un angajat al societății de ameliorare, datele obținute vor fi înregistrate în buletinul de control conform metodologiei de efectuare a testării performanțelor.

În anul de control 2024-2025, au fost efectuate un număr de 41 de cântăriri.

7. Indicatori medii de performanță pe exploatații pentru caracterele de producție

Numar de animale (N), greutatea la intarcare (G-7L), sporul mediu zilnic la intarcare (SMZ-7L), greutatea la 12 luni (G-12L), sporul mediu zilnic la 12 luni (SMZ-12L)

Tabelul 8

Nr. crt.	Nume exploatație	N	Indicatori de producție			
			G 7L kg	SMZ 7L gr/zi	G 12L kg	SMZ 12L gr/zi
1	S.C. COMTRAC AGRO S.R.L.	2			229	621
2	S.C. ECOFERMA HOGHILAG S.R.L.	39	199	780	326	809
Total general		41	199	780	277	715

b. Evaluarea genetică a reproducătorilor

Deși, evaluarea animalelor se poate realiza prin numeroase metode și la nivele diferite de detaliere, din considerente economice și practice, prezintă interes doar acele criterii sau caractere care pot fi evaluate cu costuri și eforturi sociale care să justifice rezultatele obținute. Datele culese trebuie, de asemenea, să fie

suficiente și relevante statistic pentru a putea estima valorile de ameliorare.

Ponderea caracterelor în indexul valorii de ameliorare totală este următoarea:

$$EBV_{Total} = 0.6 * EBV_{Carne} + 0.3 * EBV_{Reproductie} + 0.1 * EBV_{Fitness}$$

$$EBV_{Carne} = 1.0 * EBV_{G210}$$

$$EBV_{Reproductie} = 0.6 * EBV_{Fertilitate} + 0.4 * EBV_{Usurinta_la_fatare}$$

$$EBV_{Usurinta_la_fatare} = 0.5 EBV_{Greutate_fatare} + 0.5 EBV_{Nota_fatare}$$

$$EBV_{Fitness} = 1.0 * EBV_{Eficacitate_productiva}$$

Metoda estimării valorilor de ameliorare a fost Metoda BLUP model animal, unicaracter, cu repetabilitate, fără grupe genetice. Indicii valorii de ameliorare au fost determinați pentru un număr de 10 animale, pentru care au fost suficiente date, din exploatarea Comtrac Agro S.R.L., iar valoarea medie obținută a fost de 110,06 conform tabelului 9.

8. Evaluarea genetică a femelelor înscrise în registrului genealogic – valori de ameliorare obținute

Tabelul 9

Nr crt	Parametrul urmărit	Indicator VA	Valoarea de ameliorare medie
1	Greutatea la înțarcare	EBV G210	115,04
EBV carne			115,04
2	Fertilitate	EBV IF	100,40
3	Ușurinta la fătare	EBVNF	113,05
4	Greutatea la naștere	EBV GN	100,40
EBVReproducție			100,90
5	Eficacitate productiva	EBVFitness	100,07
Valoarea de ameliorare totală- IVAT			110,06

Determinarea coeficientului de consangvinizare și a gradului de izolare reproductivă

Rasa SALERS în România este o rasă de tranziție neizolată reproductiv (GIR = -1). Pentru evitarea depresiunii de consangvinizare se va urmări ca animalele împerecheate să nu aibă strămoși comuni în generația de părinți și de bunici.

Pentru analizarea statusului privind izolarea reproductivă s-a calculat valoarea coeficientului de izolare reproductivă (pentru femele adulte de reproducție), pe baza relației următoare (S. Wright, 1921, citat de Drăgănescu, 1972, 1979):

$$C. I. R. = AA - (AI + II) / AA + AI + II \text{ unde:}$$

AA= numărul de indivizi cu ambii părinți autohtoni;

AI= numărul de indivizi cu un părinte autohton și unul imigrant;

II= numărul de indivizi cu ambii părinți imigranți.

Coeficientul de izolare reproductivă poate lua valori în intervalul [-1, +1].

Când C.I.R. = -1, avem de-a face cu o populație deschisă.

Când C.I.R. = +1, avem de-a face cu o populație izolată reproductiv.

9. Valoarea gradului de izolare reproductivă

Tabelul 10

Nr animale în matcă	AA	AI	II	GIR
134	0	48	86	-1

10. Determinarea coeficientului de consangvinizare

Coeficientul de consangvinizare pentru animalele înscrise în registrul genealogic al rasei s-a calculat pe baza întregii genealogii a fiecărui animal, atât cât este ea cunoscută, pe baza formulei:

$$F_x = \sum \left(\frac{1}{2} \right)^{n_1 + n_2 + 1} \cdot (1 + F_a)$$

Unde:

F_x = coeficientul de consangvinizare a animalului în cauză;

n_1 = numărul schimbărilor de generație de la tatăl lui X la strămoșul comun;

n_2 = numărul schimbărilor de generație de la mama lui X la strămoșul comun;

F_a = coeficientul de consangvinizare a strămoșului comun.

Valoarea medie a coeficientului de consangvinizare

Tabelul 11

RASA	N (capete)*	Coeficientului de consangvinizare**
Salers	256	1,29%

*N – numărul de animale în statistică

**Valoarea maximă a coeficientului de consangvinizare admisă este: 6,25.

Pentru evitarea consangvinizării se pun în aplicare următoarele acțiuni:

- Importul taurilor pentru reproducție;
- Crearea de familii de tați în cadrul exploatației;
- Ciclul de utilizare a taurilor în fermă: 2 ani, în cazul în care fiicele sunt reținute la reproducție;
- Evaluarea pedigriului animalelor și potrivirea familiilor.

Președinte,

Vlas Mihai

